

Hallgatói képviselet és diákhitel

Többek közt ezekre a témákra épült a február 15-19. között, 21. alkalommal megrendezett European Student Convention (ESC) nevű konferencia, melyet a kontinens hallgatói érdekképviseleteit tömörítő szervezet, az European Students' Union (ESU) és a HÖÖK hívott életre. Célja, hogy az egyes országok hallgatói képviseletei tapasztalatot cseréljenek, valamint együtt dolgozzanak a felsőoktatás alakításáért. A rendezvénynek idén hazánk, és ezen belül – egyes programjainak – egyetemünk adott otthont. Az esemény jelentőségéről, sikerességéről, illetve a megfogalmazott célok eléréséről beszélgettünk Gáspár Marcell főszervezővel, HÖÖK elnökségi taggal.

Fontos téma volt a hallgatói részvétel a felsőoktatás alakításában. Hogyan értékelték a külföldi vendégek a magyarországi helyzetet a felsőoktatási törvény tervezete kapcsán?

Már akkor felfigyelt egész Európa, mikor tavaly olyan részletek szivárogtak ki a készülő koncepcióból, melyek szerint jelentősen csökkentenék a hallgatói képviselet arányát a felsőoktatási döntéshozó testületekben. Mi is rögtön felvettük az ESU-val a kapcsolatot, aki közölte, hogy amennyiben bármilyen nemzetközi támogatásra van szükségünk az ügyben, teljes mellszélességgel mögöttünk állnak. Különösen, hogy a bolognai folyamat lényeges eleme az aktív hallgatói részvétel, így ennek korlátozása egyáltalán nem illene bele az alapvető irányba. Az eredeti dokumentum szerint 10-15%-ra esett volna a hallgatói képviselet aránya, ami nemcsak európai, de regionális szinten is nagyon alacsony. Egyedül Ukrajna előzött volna meg minket a térségben, a maga 10%-ával. Ezzel szemben Romániában 25%, Csehországban pedig 25-50% körül mozog ez az arány. Példát Finnországról vehetnénk, egyrészt az oktatás színvonala, másrészt a hallgatói képviselet egyharmados aránya miatt. Persze, ha a magyar rendszert akarjuk szabályozni, akkor mindenképpen alkalmazkodnunk kell a hazai körülményekhez.

Másik lényeges eleme volt a konferenciának a munkaerő-piaci visszacsatolások kérdése. Várható-e ennek meghonosodása, illetve milyen célok vannak?

Ebben a témában egyelőre csak egy plenáris előadás volt, de éppen a magyar elnökség ideje alatt indult egy strukturált párbeszéd arról, hogy elősegítsük a fiatalok munkavállalását. Ennek következő lépése – melyben, ha minden jól megy, akkor a HÖÖK is szerepet vállal majd – az a hároméves program lesz, amiben az előbb említett téma mellett vizsgáljuk majd, hogy Európa egyes részein miért különösen magas a diplomás munkanélküliség, és hogyan tudunk ezen segíteni. E folyamatban pedig számítunk az aktív hallgatói képviseletek segítségére is.

Az előadások egy része az Európa 2020 stratégiával foglalkozott, melynek többek közt célja, hogy 2020-ra, a 25 és 35 év közöttiek mintegy 40%-a rendelkezzen felsőfokú végzettséggel. Eközben itthon folyamatosan túlképzésről hallani. Erről mi a véleményed?

Én erre azt mondanám, hogy nem túlképzés van, hanem elsősorban nem olyan diplomásokat képzünk, akikre valóban szükség van. Ha fejlődni akarunk, akkor mindenképpen át kell gondolnunk az egész oktatás szerkezetét, hogy olyan pályakezdekők kerüljenek ki a munkaerő-piacra, akik a végzettségükhöz méltó állást tudnak majd vállalni.

Fotó: Kiss Imre

Azon túl, hogy sok mindenben kell még fejlődnünk, a diákhitelrendszer kapcsán tőlünk tanulhat majd Európa. Mekkora szerepe lesz ebben a HÖÖK-nak, mikorra várható kézzelfogható eredmény, és lehet-e kihatása ennek az itthoni állapotokra?

Mint ismeretes, felvetődött, hogy szükség lenne egy egységes európai diákhitelezési rendszer megalkotására, melynek kidolgozása már elkezdődött, és az egyik pozitív példa a magyar szisztéma. Tudnunk kell, hogy Európában több olyan diákhitelrendszer működik, melyek profit alapúak, vagyis nem csak a hitelek forrásköltségét és a működési költségeket kell előteremteni. Szerencsére Magyarországon egy nonprofit struktúra alakult ki. Ennek vezetője felel az európai diákhitelezési rendszer kialakításáért is, ami olyan szempontból nehéz kérdés, hogy még maga az ESU is megosztott. A fő cél az, hogy elsősorban ösztöndíjakkal támogassuk a hallgatókat, de látnunk kell, hogy sok helyen erre nincs lehetőség. Ugyanez a hallgatók elsődleges forrása, viszont akár egy külföldi félévhez, akár a mindennapi megélhetéshez, a diákhitel nagy segítséget nyújthat. Mi tehát egy egységes álláspont kialakítására törekszünk, melynek a magyar rendszer lehet az alapja. Hogy mikor lesz ennek kézzelfogható eredménye, azt még nem tudni, de evidens, hogy ez egy hosszú éveken át tartó folyamat lesz, melyben a magyar szakemberek hangsúlyos szerepet vállalnak. Továbbá fontos, hogy a munka során a hallgatóknak döntő szava lehessen majd az Európai Bizottság előtt.

Beszéljünk a belorusz hallgatók közelmúltban történt botrányos elbocsátásáról, amiért részt vettek egy politikai tüntetésen. Összeurópai fellépés hozhat-e eredményt az érintetteket ért igazságtalanság ügyében?

Mindenképpen. Ami ott történt, azt többen is elutasították nem csak hallgatói, hanem oktatási miniszteri szinten is. Ha viszont mégsem történik meg a szemléletváltás, akkor az ESU tagállamainak kell majd segítséget adni az eltanácsolt diákoknak ahhoz, hogy diplomát szerezzenek. Akár úgy, hogy más országok befogadják néhányukat.

Tekintsünk a jövőbe! Mi lesz a következő konferencia témája?

A lengyelországi rendezvényen valószínűleg a hallgatói önkormányzatok közti kommunikáció javításáról lesz szó. Persze addig még más, fontosabb aktualitás is bekerülhet a programba.